

Warszawa, 9 kwietnia 2014 r.

Opinia do ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych

(druk nr 611)

I. Cel i przedmiot ustawy

Opiniowana ustawa stanowi drugi etap otwierania dostępu do zawodów regulowanych. Wprowadza zmiany do sposobu uzyskiwania uprawnienia do wykonywania 9 zawodów rynku finansowego oraz pozostających w gestii Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju 82 zawodów technicznych. W zależności od wagi i zasadności argumentacji leżącej u podstaw tworzenia przez prawodawcę określonych barier dostępu do danego zawodu, zmiany wynikające z uchwalonej przez Sejm ustawy prowadzą do deregulacji dostępu do danego zawodu, czyli do redukcji ograniczeń stawianych przez prawodawcę wobec osób chcących wykonywać dany zawód, albo do dereglamentacji, czyli dalej idącego rozwiązania polegającego na wyłączeniu danego zawodu z katalogu zawodów regulowanych.

Zasadniczym celem ustawy jest modyfikacja systemu zawodów regulowanych w Polsce. Zdaniem projektodawcy system ten jest zbyt rozbudowany, ponieważ „(...) budzi wątpliwości co do tego, czy wprowadzone ograniczenia wolności wyboru i wykonywania zawodu spełniają wymogi określone w art. 31 ust. 3 Konstytucji”. Przepis ten stanowi, że konstytucyjne wolności i prawa, w tym wolność wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy, nie są absolutne i podlegają ograniczeniom, które mogą być ustanawiane tylko w ustawie i wyłączenie wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Tym samym należy przyjąć, że, zgodnie z przytoczonym fragmentem uzasadnienia, opiniowana ustawa zmierza do

zapewnienia zgodności istniejących ograniczeń wolności wyboru i wykonywania zawodu z treścią art. 31. ust. 3 Konstytucji.

Projektodawca zwraca też uwagę na kwestię związku występującego między podejściem prawodawcy do określania dostępu do zawodów a zgodnością prawa krajowego z prawem Unii Europejskiej. Wskazuje w uzasadnieniu, że „(...) nadmierne ograniczanie dostępu do wykonywania zawodów jest sprzeczne z unijną zasadą swobody przepływu pracowników. Jej niepełna realizacja utrudnia rozwój jednolitego rynku wspólnotowego, a w konsekwencji nie sprzyja zwiększaniu konkurencyjności Unii Europejskiej, której niezbędnym elementem jest mobilność zawodowa jej obywateli”. Opiniowana ustawa, w przekonaniu projektodawcy, zmniejszając liczbę zawodów regulowanych na skutek dereglamentacji i redukując (przez deregulację) wymagania w stosunku do niektórych zawodów regulowanych, prowadzi do poprawy stopnia harmonizacji prawa polskiego z unijnym porządkiem prawnym, kształtowanym w stosunku do problematyki dostępu do wykonywania zawodów zarówno przez akty prawa pierwotnego Unii Europejskiej, jak i przez akty zaliczane do prawa wtórnego.

Rozwiązania zaproponowane w ustawie są uzasadniane przez projektodawcę chęcią minimalizacji negatywnych skutków nadmiernej regulacji dostępu do wykonywania określonych zawodów. Jako wielokrotnie potwierdzone, empirycznie negatywne następstwa nadregulacji dostępu do wykonywania zawodów wskazuje się w uzasadnieniu opiniowanej ustawy m.in. obniżenie poziomu zatrudnienia w sektorach, których dotyczy regulacja, ograniczenie dopływu potencjalnych konkurentów w grupie zawodowej objętej regulacją w czasach dekonjunkury, spadek innowacyjności i konkurencyjności w branży, w której występują zawody regulowane czy wysokie koszty funkcjonowania państwa (generowane zarówno przez procedury egzaminacyjne, jak i nadzór nad systemem regulacji itd.).

Mając powyższe na uwadze, w ustawie zawarto szereg przepisów, które po wejściu w życie m.in.:

- a) w zakresie ustawy – Prawo budowlane pozwolą na:
  - dopuszczenie do kierowania robotami budowlanymi osób z wykształceniem wyższym w zakresie pierwszego stopnia tego wykształcenia, a w ograniczonym zakresie również techników,
  - stworzenie możliwości zdawania jednego łącznego egzaminu na uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami w danej specjalności oraz

możliwości zwolnienia z egzaminu na uprawnienia budowlane na podstawie umowy między uczelnią a organem samorządu zawodowego, a także możliwości odbywania praktyki zawodowej niezbędnej do uzyskania uprawnień do projektowania poprzez wprowadzenie instytucji patrona, którym będzie mogła być osoba posiadająca odpowiednie uprawnienia budowlane, członek samorządu zawodowego oraz możliwości uznania części lub całości okresu praktyki zawodowej na podstawie praktyki realizowanej na studiach, w oparciu o umowę pomiędzy uczelnią a organem samorządu zawodowego,

– skrócenie praktyki zawodowej w zależności od uprawnień;

- b) w zakresie ustawy o rachunkowości wprowadzą dereglamentację usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych;
- c) w zakresie ustawy o doradztwie podatkowym doprowadzą do ułatwienia dostępu do zawodu doradcy podatkowego oraz do uwolnienia większości czynności doradztwa podatkowego, co oznacza, że czynności, takie jak na przykład prowadzenie ksiąg podatkowych, sporządzanie deklaracji podatkowych, będą mogli wykonywać nie tylko doradcy podatkowi, radcowie prawni i adwokaci, ale także podmioty nieposiadające takich kwalifikacji;
- d) w zakresie ustawy – Prawo o ruchu drogowym obniżą wymagania dotyczące poziomu wykształcenia i długości praktyki dla zawodu rzeczoznawcy samochodowego oraz wymaganych okresów praktyki dla osób ubiegających się o uprawnienia do wykonywania badań technicznych pojazdów, czyli diagnostów;
- e) w zakresie ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów doprowadzą do zniesienia samorządu zawodowego urbanistów (w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy);
- f) w zakresie ustawy – Prawo lotnicze zlikwidują wymóg posiadania wykształcenia przez kandydatów na członków licencjonowanego personelu lotniczego oraz przez kandydatów na członków personelu lotniczego, dla których wydawane są świadectwa kwalifikacji. Dodatkowo dereglamentacji ulegnie licencja radiooperatora pokładowego. Ustawa przewiduje także wyłącznie spod obowiązku uznania przez prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego świadectwa kwalifikacji skoczka spadochronowego nabytego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz rozszerza katalog specjalności personelu lotniczego wyłączonych z obowiązku poddania się badaniom lotniczo-lekarskim;

- g) w zakresie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zlikwidują m.in. wymóg posiadania doświadczenia zawodowego, uzyskiwania potwierdzenia posiadania kwalifikacji do projektowania przestrzeni w skali regionalnej lub lokalnej, a także składania egzaminu przez absolwentów studiów niezwiązanych z architekturą, urbanistyką lub gospodarką przestrzenną;
- h) w zakresie ustawy o transporcie kolejowym zderegulują dostęp do stanowisk związanych z ruchem kolejowym w metrze. W celu zapewnienia bezpieczeństwa przedsiębiorca zarządzający infrastrukturą i wykonujący przewozy w metrze będzie zobowiązany uzyskać od prezesa Urzędu Transportu Kolejowego świadectwa bezpieczeństwa, by móc prowadzić tę działalność;
- i) w zakresie ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym ułatwią wykonywanie działalności agenta ubezpieczeniowego oraz brokera ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego. Odnośnie do przepisów dotyczących agenta ubezpieczeniowego w opiniowanej ustawie rezygnuje się z obligatoryjnego szkolenia dla kandydatów i pozostawienie jedynie sprawdzianu wiedzy w formie egzaminu organizowanego przez zakład ubezpieczeń. W odniesieniu do brokerów, zarówno ubezpieczeniowego, jak i reasekuracyjnego, zrezygnowano z egzaminu przed komisją egzaminacyjną dla brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w przypadku posiadania przez kandydata 5-letniego doświadczenia zawodowego odpowiedniego do zakresu działalności oraz pozytywnej opinii brokera, pod kierunkiem którego kandydat wykonywał czynności bezpośrednio związane z czynnościami brokerskimi;
- j) w zakresie ustawy o działalności ubezpieczeniowej ułatwią dostęp do zawodu aktuarusza. Jako alternatywę względem obowiązku złożenia z wynikiem pozytywnym egzaminu aktuarialnego wprowadza się możliwość uzyskania tytułu aktuarusza przez osoby, które ukończyły studia wyższe uznane przez Komisję Egzaminacyjną dla Aktuariuszy, przy czym studia takie zakresem kształcenia mają obejmować zakres egzaminu;
- k) w zakresie ustawy o wykonywaniu prac podwodnych zmniejszą liczbę zawodów do trzech: nurka, kierownika prac podwodnych oraz operatora systemów nurkowych. W przypadku dwóch pierwszych zawodów wprowadza się dyplomy z odpowiednimi klasami różnicującymi uprawnienia do wykonywania prac podwodnych. Ponadto określone zostały wymagania, jakie musi spełniać osoba do uzyskania dyplomu w ramach poszczególnych zawodów;

- l) w zakresie ustawy – Prawo celne zniosą konieczność zdawania przez kandydatów na agentów celnych egzaminów przed komisją powołaną przez ministra finansów na rzecz wymogu posiadania kwalifikacji lub doświadczenia w zakresie obsługi celnej podmiotów gospodarczych. Warunek posiadania kwalifikacji w zakresie obsługi celnej zostanie spełniony przez osobę posiadającą dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku w dziedzinie nauk ekonomicznych, prawnych lub technicznych obejmującym wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu prawa administracyjnego i finansowego, w szczególności prawa celnego, albo świadectwo ukończenia studiów podyplomowych w tym zakresie. Ponadto warunek posiadania kwalifikacji w zakresie obsługi celnej spełni osoba mająca co najmniej trzyletnie doświadczenie w sprawach celnych albo decyzję o uznaniu kwalifikacji do wykonywania zawodu agenta celnego wydaną na podstawie przepisów ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- m) w zakresie ustawy – o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym wprowadzą częściową deregulację zawodu biegłego rewidenta polegającą na wprowadzeniu uproszczeń w procedurze postępowania kwalifikacyjnego. Rozwiązania przyjęte w ustawie uchwalonej przez Sejm zmierzają m.in. do zaliczenia części postępowania kwalifikacyjnego na podstawie ukończenia studiów wyższych, zaliczenia części postępowania kwalifikacyjnego prowadzonego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej oraz uproszczenia regulacji w zakresie odbywania praktyki i aplikacji, a tym samym zaliczenia praktyki i aplikacji w drodze co najmniej 15-letniego doświadczenia zawodowego w zakresie rachunkowości, prawa i finansów, doprecyzowania zasad zaliczania praktyki w zakresie rachunkowości na poczet postępowania kwalifikacyjnego w drodze uznania możliwości łączenia różnych form odbywania praktyki;
- n) w zakresie ustawy o grach hazardowych zniosą wymóg egzaminu państwowego dla osób przyjmujących zakłady wzajemne i osób prowadzących kolektury gier liczbowych poprzez udokumentowanie świadectwem zawodowym. Podmiot wykonujący monopol państwa i urządzający zakłady wzajemne będzie natomiast obowiązany zapewnić wyżej wymienionym osobom szkolenia z przepisów o grach hazardowych w zakresie niezbędnym do zajmowanego stanowiska w celu zapewnienia jakości usług, jak również wydać uczestnikowi szkolenia pisemne zaświadczenie o jego odbyciu;

- o) w zakresie ustawy o bezpieczeństwie morskim doprowadzą do zmniejszenia poziomu wymaganego wykształcenia w stosunku do osób posiadających najniższe dyplomy w żegludze krajowej i rybołówstwie morskim w dziale maszynowym.

W ustawie przewidziano również wprowadzenie do ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym rozwiązania umożliwiającego uczelniom stworzenie, we współpracy z organem nadającym uprawnienia, studiów o profilu praktycznym, których ukończenie stanowić będzie podstawę do zwolnienia z części lub całości postępowania kwalifikacyjnego dotyczącego wykonywania zawodów. Zdaniem projektodawcy rozwiązanie to przyczyni się do lepszego dopasowania systemu edukacji do potrzeb rynku pracy i podniesienia jakości nauczania.

Ustawa wprowadza także zmiany do innych ustaw (takich jak np. ustawa o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu, ustawa – Prawo zamówień publicznych, ustawa o Państwowej Inspekcji Pracy, ustawa o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu czy ustawa o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych), przy czym należy zaznaczyć, że zmiany te są konsekwencją przyjęcia rozwiązań deregulacyjnych lub dereglamentacyjnych.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 65. posiedzeniu w dniu 4 kwietnia 2014 r. Projekt ustawy był przedłożeniem rządowym. Został on skierowany po I czytaniu do sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do spraw związanych z ograniczaniem biurokracji. W trakcie prac Komisji dokonano licznych zmian (125, w tym 35 merytorycznych), m.in.:

- 1) w zakresie zmian wprowadzanych przez ustawę do ustawy – Prawo budowlane: wprowadzono wobec patrona wymóg pięcioletniego doświadczenia przy sporządzaniu projektów w ramach posiadanych uprawnień budowlanych; doświadczenie to uznano za niezbędne, aby patron mógł samodzielnie prowadzić praktyki i odpowiednio przygotować praktykanta do wykonywania zawodu;
- 2) w zakresie zmian wprowadzanych przez ustawę do ustawy o transporcie kolejowym: zwolniono z obowiązku uzyskania licencji maszynisty i świadectwa maszynisty maszynistów prowadzących maszyny do kolejowych robót budowlanych, tj. pojazdy kolejowe specjalne, a także maszynistów jeżdżących wyłącznie po bocznicach

kolejowych lub liniach funkcjonalnie wydzielonych z systemu kolei takich jak linie kolei wąskotorowej;

- 3) w zakresie zmian wprowadzanych przez ustawę do ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym: zniesiono obowiązek doskonalenia umiejętności zawodowych przez odbywanie raz na 3 lata szkolenia zawodowego w odniesieniu do osób wykonujących czynności agencyjne albo czynności brokerskie. Ponadto skrócono z 6 do 5 lat okres doświadczenia zawodowego pozwalającego na niezdawanie egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych przez osoby fizyczne, które ubiegają się o zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń (a także w zakresie reasekuracji), członków zarządu osoby prawnej, która ubiega się o takie zezwolenie, oraz osoby fizyczne, przez które broker ubezpieczeniowy (a także reasekuracyjny) będzie wykonywać czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń. Oprócz tego, w stosunku do wymogów stawianych osobie fizycznej ubiegającej się o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń albo w zakresie reasekuracji, która nie zamierza rezygnować z egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, skrócono z 3 do 2 lat długość doświadczenia zawodowego w zakresie ubezpieczeń i jednocześnie wydłużono z 5 do 8 lat okres bezpośrednio poprzedzający złożenie wniosku, w którym doświadczenie to mogło zostać zdobyte;
- 4) w zakresie zmian wprowadzanych przez ustawę do ustawy o działalności ubezpieczeniowej: odnośnie do kandydata na aktuarusza zrezygnowano z wymogu posiadania dwuletniego doświadczenia zawodowego oraz zniesiono wymóg posiadania pozytywnej opinii aktuarusza, pod kierunkiem którego kandydat na aktuarusza wykonywał czynności z zakresu matematyki ubezpieczeniowej, finansowej lub statystyki (wymóg ten stanowił, obok utrzymanego po I czytaniu zwolnienia z egzaminu aktuarialnego w przypadku ukończenia przez kandydata na aktuarusza uznanych przez Komisję studiów wyższych, część przesłanki niestosowania wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego wobec osoby, która spełnia pozostałe wymagania stawiane względem kandydata na aktuarusza);
- 5) w zakresie zmian wprowadzanych przez ustawę do ustawy o wykonywaniu prac podwodnych: umożliwiono prowadzenie podwodnych badań archeologicznych przez

naukowców posiadających uprawnienia nurkowe wydane przez każdą uznaną w Polsce i na świecie organizację szkolącą i certyfikującą nurków;

- 6) zmieniono termin wejścia w życie art. 18 ustawy (wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, a nie w dniu przewidzianym w projekcie rządowym, czyli 1 stycznia 2014 r.).

W trakcie II czytania zgłoszono 19 poprawek, spośród których Sejm zaakceptował 6. Dwie z nich doprowadziły do zmian merytorycznych (przywrócono posiadanie pozytywnej opinii aktuarusza jako przesłankę niestosowania wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego do osoby fizycznej, która może być wpisana do rejestru aktuaruszy oraz skrócono z 2 lat do 1 roku okres wykonywania czynności z zakresu matematyki ubezpieczeniowej, finansowej i statystyki, pod kierunkiem aktuarusza, będący jednym z wymogów, których spełnienie umożliwi wpisanie osoby fizycznej do rejestru aktuaruszy), pozostałe zaś miały charakter redakcyjny.

III. Uwagi szczegółowe

- 1) art. 1 pkt 2 lit. c, art. 12 ust. 4h – przepis ten przewiduje, iż osoba, która uzyskała pozytywny wynik z pisemnej części egzaminu, a nie zdała ustnej, przystępując ponownie do egzaminu, będzie mogła zdawać tylko egzamin ustny. W związku z tym nasuwają się pytania, jak długo będzie „ważny” wynik pisemnej części egzaminu oraz, czy z uprawnienia tego będzie można skorzystać bez względu na to ile czasu upłynęło od pisemnej części egzaminu. W przypadku gdyby ustawodawca chciał ograniczyć „termin ważności” części pisemnej egzaminu, musi to wynikać wprost z ustawy (zob. np. art. 52 ust. 1 ustawy z 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami).

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 2 w lit. c:

- a) w zdaniu wstępnym wyrazy „ust. 4a–4h” zastępuje się wyrazami „art. 4a–4i”,
- b) dodaje się ust. 4i w brzmieniu:

„4i. Pozytywny wynik części pisemnej egzaminu jest ważny przez okres ... od dnia jego uzyskania.”;

- 2) art. 1 pkt 2 lit. d i e, art. 12 ust. 5–5b – w przepisach tych ustawodawca stanowi o opłatach za postępowanie kwalifikacyjne, które jest obowiązana ponieść osoba ubiegająca się o nadanie uprawnień budowlanych. Na gruncie aktualnie obowiązujących

przepisów opłata za postępowanie kwalifikacyjne określona jest przez prawodawcę w **sposób sztywny** przez wskazanie, iż stanowi ona procentową część **minimalnego wynagrodzenia za pracę**, ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (opłata jest różna w zależności od tytułu). Innymi słowy, nie ma żadnej wątpliwości ile wynosi stosowna opłata. Opiniowaną nowelizacją ustawodawca zmienia zasady ustalania wysokości opłat. Podobnie jak dzisiaj, wysokość opłaty będzie zróżnicowana w zależności od tytułu, niemniej zrezygnowano ze sztywnego (konkretnego) wskazania, jaką opłatę będzie obowiązana uiścić osoba ubiegająca się o nadanie uprawnień budowlanych. Ustawodawca wskazuje jedynie maksymalny poziom opłaty. W związku z tym nasuwa się pytanie, kto będzie przesądzał ostatecznie o wysokości opłaty za postępowanie kwalifikacyjne? Czy będzie to właściwa izba samorządu zawodowego (Krajowy Zjazd Izby, na podstawie art. 31 pkt 7 ustawy zmienianej art. 5 opiniowanej ustawy)? W następstwie nowelizacji art. 16 ustawy – Prawo budowlane kompetencję w tym zakresie utraci właściwy minister, a brak jest jednoznacznego wskazania, kto tę kompetencję otrzyma. Trudno bowiem uznać, iż wolą ustawodawcy jest, aby to osoba ubiegająca się o nadanie uprawnień sama ustalała wysokość opłaty. Wątpliwości te przenoszą się również na dodawany art. 12 ust. 5e, który reguluje kwestię wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej. Mając na uwadze jednoznaczność przepisów oraz należyłą ochronę interesów osoby ubiegającej się o nadanie uprawnień, proponuje się jednoznaczne wskazanie w ustawie kto ustali i poda do publicznej wiadomości ostateczną wysokość opłat związanych z postępowaniem kwalifikacyjnym obowiązujących w danym momencie.

Niezależnie od powyższego, wątpliwości budzi także ustalanie wysokości opłaty w odniesieniu do kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej z kwartału poprzedzającego kwartał, w którym dokonuje się opłaty. Zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, która określa zasady ogłaszania przeciętnego wynagrodzenia za poprzedni kwartał, kwotę przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale ogłasza się do 7 roboczego dnia drugiego miesiąca każdego kwartału. Oznacza to, że do momentu ogłoszenia stosownego komunikatu dotyczącego poprzedniego kwartału trzeba będzie czekać z ustaleniem wysokości opłaty za postępowanie kwalifikacyjne, a w następstwie nie będzie można uiścić takiej opłaty. Ponadto odniesienie się przez

ustawodawcę do przeciętnego wynagrodzenia za poprzedni kwartał może skutkować częstą zmianą stawek opłat, a w następstwie niepewnością po stronie zainteresowanego, jaką opłatę ma on uiścić. Zmieniając zasady ustalania wysokości wynagrodzenia, należałoby mieć na względzie efektywność proponowanego rozwiązania. Skoro ustawodawca zdecydował się odnieść wysokość opłaty do kwoty przeciętnego wynagrodzenia (a nie jak dotychczas minimalnego wynagrodzenia), być może powinno to być przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym.

Propozycje poprawek:

– w art. 1 w pkt 2 w lit. e, w ust. 5a w pkt 1 wyrazy „z kwartału poprzedzającego kwartał, w którym dokonuje się uiszczenia opłaty” zastępuje się wyrazami „w poprzednim roku kalendarzowym”;

– w art. 1 w pkt 2 w lit. e, po ust. 5b dodaje się ust. 5... w brzmieniu:

„5f. Wysokość opłat za postępowanie kwalifikacyjne ustala i podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej właściwa izba samorządu zawodowego.”;

3) art. 1 pkt 4 lit. b, art. 14 ust. 3 pkt 4 lit. b – w związku z tym przepisem nasuwa się pytanie, dlaczego ustawodawca posłużył się w nim spójnikiem alternatywy rozłącznej „albo” zamiast spójnikiem alternatywy łącznej „lub”. Jak się wydaje nie było wolą ustawodawcy wyłączenie z zakresu przepisu osób, które posiadają zarówno tytuł zawodowy technika, jak i mistrza, jak i dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika w zawodach związanych z budownictwem. Ponadto w przepisie tym, zgodnie z wynikającymi z Zasad techniki prawodawczej regułami formułowania odesłań zewnętrznych, należałoby odesłać wprost do ustawy o rzemiośle, a nie przepisów o rzemiośle, albo uznając, że na gruncie prawa polskiego oczywiste jest, iż dyplom mistrza uzyskuje się na podstawie przepisów ustawy o rzemiośle, zrezygnować w ogóle z odesłania (w art. 62 ust. 6 pkt 1 ustawy – Prawo budowlane, odnosząc się do osoby posiadającej kwalifikacje mistrza, ustawodawca nie odsyła do przepisów ustawy o rzemiośle);

Propozycja poprawek:

– w art. 1 w pkt 4 w lit. b, w ust. 3 w pkt 4 w lit. b wyrazy „mistrza zgodnie z przepisami

o rzemiośle albo” zastępuje się wyrazami „kwalifikacji mistrza lub”;

- 4) art. 1 pkt 4 lit. c, art. 14 ust. 4a – mając na uwadze, iż kryteria uznawania praktyki oraz sposób jej odbycia zostaną określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 16 ustawy – Prawo budowlane, a sposób realizacji praktyk określi umowa, o której mowa w dodawanym art. 168b ust. 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, trudno ustalić, co ustawodawca miał na myśli statując, jako warunek uznania praktyki, odbycie jej oraz udokumentowanie zgodnie z przepisami dotyczącymi praktyki studenckiej. W szczególności nasuwa się pytanie, do jakich przepisów odsyła dodawany ust. 4a, jeśli wziąć pod uwagę, iż nie ma w polskim systemie prawnym powszechnie obowiązujących przepisów regulujących zasady odbywania i dokumentowania praktyki studenckiej (wyjątek dotyczy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela)?
- Mając powyższe na uwadze, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 4 w lit. c, w ust. 4a skreśla się wyrazy „jeśli została odbyta oraz udokumentowana zgodnie z przepisami dotyczącymi praktyki studenckiej,”;

- 5) art. 3 pkt 2, art. 3 – mając na uwadze czytelność przepisu oraz wyeliminowanie sytuacji, w której przepis jest wewnętrznie sprzeczny (pkt 3 stoi w sprzeczności z wprowadzeniem do wyliczenia – w tej samej jednostce redakcyjnej ustawodawca pozwalając na coś, jednocześnie tego zakazuje), proponuje się przyjęcie poprawki polegającej na rozpisaniu art. 3 na dwa ustępy, z których pierwszy dotyczyłby czynności wskazanych w art. 2 ust. 1 pkt 1, zaś drugi czynności wskazanych w art. 2 w ust. 1 pkt 4.

Propozycja poprawki:

w art. 3:

- a) w pkt 2, art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. 1. Podmiotami uprawnionymi do zawodowego wykonywania czynności, o których mowa w art. 2 ust.1 pkt 1, są:

- 1) osoby fizyczne wpisane na listę doradców podatkowych;
- 2) adwokaci i radcowie prawni;
- 3) biegli rewidenci.

2. Podmiotami uprawnionymi do zawodowego wykonywania czynności, o których mowa w art. 2 ust.1 pkt 4, są:

- 1) osoby fizyczne wpisane na listę doradców podatkowych;
  - 2) adwokaci i radcowie prawni.”,
- b) w pkt 3 w lit. b, w ust. 2 wyrazy „art. 3 pkt 3” zastępuje się wyrazami „art. 3 ust. 2”;
- 6) art. 3 pkt 8 lit. a, art. 24 ust. 4 – jak się wydaje, istotą tego przepisu jest określenie, przez jaki okres pozostanie „ważny” wynik egzaminu pisemnego. Ustawodawca posłużył się w tym przepisie sformułowaniem „w okresie roku od przystąpienia do części pisemnej egzaminu”. W związku z tym, iż pomiędzy przystąpieniem do egzaminu, a ogłoszeniem jego wyników upływa pewien czas (wyniki części pisemnej egzaminu są ogłaszane, przy wykorzystaniu indywidualnego numeru kandydata, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w terminie 14 dni od dnia przeprowadzenia egzaminu), nasuwa się pytanie, dlaczego okres roku na przystąpienie do egzaminu ustnego ma być liczony od dnia egzaminu, a nie od dnia ogłoszenia jego wyników (aktualnie obowiązujący przepis wydaje się wskazywać, iż upływ roku liczony jest od dnia ogłoszenia wyników egzaminu, a nie dnia jego przeprowadzenia). Mając powyższe na względzie oraz dążąc do wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki. W poprawce założono, iż intencją ustawodawcy nie była zmiana reguły obliczania terminu.

Propozycja poprawki:

w art. 3 w pkt 8 w lit. a, w ust. 4 wyrazy „przystąpienia do” zastępuje się wyrazami „ogłoszenia wyników”;

- 7) art. 3 pkt 10, art. 31 ust. 1c – w przedstawionej niżej poprawce proponuje się posłużenie w przepisie terminologią stosowaną przez ustawodawcę w innych aktach normatywnych. Ustawodawca zwykł mówić bowiem o prowadzeniu określonych spraw **poza lokalem** przedsiębiorstwa (jednostki organizacyjnej, podmiotu)¹⁾, a nie o prowadzeniu spraw „poza podmiotem”.

Propozycja poprawki:

w art. 3 w pkt 10, w ust. 1c wyraz „podmiotem” zastępuje się wyrazami „lokalem podmiotu”;

---

¹⁾ Zob. np. ustawę z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, czy też ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.

- 8) art. 3 pkt 13, art. 81 – w sformułowanej niżej poprawce proponuje się wykreślenie z przepisów ust. 1 i 2 zbędnych powtórzeń. Eliminowane wyrazy powtarzają treść wyrażoną we wcześniejszych częściach przepisów.

Propozycja poprawki:

w art. 3 w pkt 13, w art. 81:

- a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „zastrzeżone dla podmiotów uprawnionych w rozumieniu ustawy,”,
b) w ust. 2 skreśla się wyrazy „, nie będąc podmiotem uprawnionym”;

- 9) art. 4 pkt 2 lit. a i b, art. 84 ust. 2 i 2b wprowadzenie do wyliczenia – nieprawidłowa z punktu widzenia Zasad techniki prawodawczej jest sytuacja, w której dwa przepisy do siebie wzajemnie odsyłają. W analizowanym przypadku ust. 2 odsyła do ust. 2b, a ust. 2b do ust. 2. Tworzy się w ten sposób swego rodzaju pętla, z której nie ma racjonalnego wyjścia. Tego rodzaju odesłanie trudno też uznać za zgodne z § 157 Zasad techniki prawodawczej (zakaz formułowania odesłania do przepisu zawierającego odesłanie).

Propozycja poprawki:

w art. 4 w pkt 2 w lit. a, w ust. 2 skreśla się wyrazy „o których mowa w ust. 2b,”;

- 10) art. 4 pkt 2 lit. b, art. 84 ust. 2b – w związku z dodawanym do art. 84 ust. 2b, nasuwa się pytanie o różnicę terminologiczną pomiędzy pojęciem „stacja obsługi pojazdów”, którym posłużono się w dodawanej regulacji, a pojęciem „stacja kontroli pojazdów”, którym ustawodawca posługuje się w nienowelizowanych przepisach ustawy – Prawo o ruchu drogowym (np. art. 84 ust. 1, art. 84a ust. 1 pkt 1a). W przypadku gdyby oba te pojęcia oznaczały to samo, to kierując się § 10 Zasad techniki prawodawczej (nakaz zachowania konsekwencji terminologicznej), należałoby przyjąć niżej zaproponowaną poprawkę ujednociającą terminologię.

Propozycja poprawki:

w art. 4 w pkt 2 w lit. b, w ust. 2b w pkt 1–4 wyrazy „stacji obsługi” zastępuje się wyrazami „stacji kontroli” oraz wyrazy „naprawy lub obsługi” zastępuje się wyrazami „kontroli lub naprawy”;

- 11) art. 4 pkt 2 lit. b, art. 84 ust. 2b pkt 1–4 – w przypadku uznania wcześniejszej uwagi za bezzasadną, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki redakcyjnej.

Propozycja poprawki:

w art. 4 w pkt 2 w lit. b, w ust. 2b w pkt 1–4 wyrazy „naprawy lub obsługi” zastępuje się wyrazami „obsługi lub naprawy”;

- 12) art. 4 pkt 2 lit. b, art. 84 ust. 2e – sformułowane w tym przepisie odesłanie sugeruje, iż badania techniczne pojazdów służby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej i Służby Celnej, pojazdów należących do obcych sił zbrojnych przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie umów międzynarodowych, a także pojazdów Państwowej Straży Pożarnej przeprowadzają służby jako takie. W rzeczywistości jednak, zgodnie z art. 86 ust. 2, badania techniczne takich pojazdów przeprowadzają upoważnione komórki organizacyjne lub stacje kontroli pojazdów prowadzone przez służby, o których mowa w art. 86 ust. 1 (z wyłączeniem obcych sił zbrojnych przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej) oraz stacje kontroli pojazdów prowadzące działalność na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów. Mając na uwadze precyzję odesłania oraz przyjmując, iż wolą ustawodawcy jest, aby przepis stanowił o umowie między uczelnią i służbą, a nie uczelnią i podmiotem wskazanym w art. 86 ust. 2 pkt 1, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 4 w pkt 2 w lit. b, w ust. 2e skreśla się wyrazy „, przeprowadzającym badania techniczne, o których mowa w art. 86 ust. 2 pkt 1”;

- 13) art. 5 pkt 5 lit. a tiret pierwsze, art. 5 ust. 1 pkt 1 i 2 – analiza nowego brzmienia art. 5 ust. 1 pkt 1 nasuwa pytanie, w jakim celu ustawodawca odsyła w tym przepisie do art. 14 ust. 3 ustawy – Prawo budowlane. Skoro z punktu widzenia ustawodawcy nie ma znaczenia zakres posiadanego uprawnienia budowlanego w specjalności architektonicznej (gdyby było inaczej, ustawodawca zakres ten wskazałby precyzyjnie, tak jak ma to miejsce w dzisiaj obowiązującym przepisie), to odesłanie takie jest

niepotrzebne. Oczywiście jest bowiem, iż uprawnienia budowlane posiada się w jakiejś specjalności oraz w jakimś zakresie. Analogiczna uwaga dotyczy nowelizowanego art. 5 ust. 2 pkt 1 (art. 5 pkt 5 lit. b tiret pierwsze opiniowanej ustawy).

Ponadto proponuje się poprawkę redakcyjną dotyczącą nowelizowanego pkt 2, która polega na zastąpieniu wyrazu „zakresowej” wyrazem „zakresowi”.

Należy również zwrócić uwagę, że posłużenie się tiret w art. 5 pkt 5 lit. a opiniowanej ustawy jest zbędne, ponieważ w lit. a wprowadza się do ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów **jedną** zmianę prowadzącą do nadania nowego brzmienia punktom 1 i 2 w art. 5 ust. 1.

Propozycja poprawki:

w art. 5 w pkt 5:

a) w lit. a:

- w pkt 1 skreśla się wyrazy „w zakresie określonym w art. 14 ust. 3 uzyskane na podstawie przepisów”,
- w pkt 2 wyraz „zakresowej” zastępuje się wyrazem „zakresowi”,
- w zdaniu wstępnym skreśla się dwukropek oraz oznaczenie tiret,

b) w lit. b w tiret pierwszym skreśla się wyrazy „w zakresie określonym w art. 14 ust. 3 uzyskane na podstawie przepisów”;

14) art. 5 pkt 5 lit. b tiret trzecie, art. 5 ust. 2 pkt 3 – przepis ten budzi wątpliwości interpretacyjne. Nie jest jasne, czy sformułowanie „w zakresie określonym w art. 14 ust. 3 pkt 2–4 ustawy – Prawo budowlane” odnosi się wyłącznie do specjalności, o której mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo budowlane, czy też również do specjalności, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 2–4 tej ustawy? Zestawiając analizowany przepis z jego obecnie obowiązującymi odpowiednikami, wydaje się iż wolą ustawodawcy było, aby sformułowanie to odnosiło się wyłącznie do specjalności, o której mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo budowlane. Co więcej, można mieć również zastrzeżenia co do komunikatywności przepisu w związku z posłużeniem się w nim trzykrotnie wyrazem „zakres”. Należy także zauważyć, iż odsyłając w przepisie ust. 2 pkt 3 do pkt 1 tego samego ustępu, nie wskazuje się, w jakim ustępie zawarty jest punkt, do którego następuje odesłanie (to jest oczywiste). Uwzględniając powyższe, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 5 w pkt 5 w lit. b w tiret trzecim pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) posiadają uprawnienia budowlane odpowiadające specjalności, o której mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo budowlane w zakresie określonym w art. 14 ust. 3 pkt 2–4 tej ustawy, lub specjalnościom, o których mowa w pkt 1, uzyskane przed dniem wejścia w życie ustawy – Prawo budowlane;”;

15) art. 5 pkt 8 – w przepisie tym wprowadza się zmiany do art. 8 ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów. Nie uwzględniono przy tym jednak nowego brzmienia art. 14 ust. 1 ustawy – Prawo budowlane (nadawanego przez art. 1 pkt 4 lit. a opiniowanej ustawy). Po zmianie art. 14 ust. 1 ustawy – Prawo budowlane będzie składał się z punktów 1–4, zaś w obecnym stanie prawnym składa się z punktów 1–5. W związku z tym proponuje się przyjęcie poprawki polegającej na nadaniu nowego brzmienia art. 8 pkt 4 ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów. Poprawka dostosowałaby zakres występującego w art. 8 pkt 4 ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów odesłania do art. 14 ust. 1 ustawy – Prawo budowlane w nowym brzmieniu.

Propozycja poprawki:

w art. 5 w pkt 8 przed lit. a dodaje się lit. ... w brzmieniu:

„...) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) nadawanie i pozbawianie uprawnień budowlanych w specjalnościach, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy – Prawo budowlane, zwanych dalej „uprawnieniami budowlanymi”, uznawanie kwalifikacji zawodowych oraz nadawanie i pozbawianie tytułu rzeczoznawcy budowlanego;”;

16) art. 5 pkt 9, art. 8b – w art. 8b ustawodawca określa warunki, jakie musi spełniać osoba, aby mógł być jej nadany tytuł rzeczoznawcy budowlanego. W związku z tym przepisem nasuwa się pytanie, czy rzeczoznawcą budowlanym może zostać osoba niewpisana na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego, a jeśli nie, to z czego to wynika. Genezą pytania jest z jednej strony art. 8b ust. 1, który wśród warunków nadania tytułu rzeczoznawcy budowlanego nie wskazuje członkostwa w izbie, z drugiej zaś art. 8c

ust. 1, który przewiduje, iż w na liście rzeczoznawców budowlanych wskazuje się m.in. informację o przynależności do właściwej okręgowej izby samorządu zawodowego, co może wskazywać na istnienie takiego wymogu. Jeżeli warunkiem uzyskania tytułu rzeczoznawcy budowlanego jest członkostwo w izbie, powinno to wynikać wprost z art. 8b ust. 1, a nie pośrednio z innych regulacji w systemie prawnym.

Propozycja poprawki (przy założeniu, że członkostwo w izbie jest warunkiem nadania tytułu rzeczoznawcy budowlanego):

w art. 5 w pkt 9, w art. 8b w ust. 1 w pkt 2 w lit. d kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) jest członkiem właściwej izby samorządu zawodowego.”;

17) art. 5 pkt 14 lit. a tiret drugie, art. 24 ust. 1 pkt 4 – w przepisie podano pełną nazwę ustawy

– Prawo budowlane pomimo tego, że w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, którego brzmienie jest zmieniane przez art. 5 pkt 5 lit. a ustawy wprowadzono skróconą nazwę ustawy – Prawo budowlane. W związku z tym proponuje się przyjęcie poprawki, która koryguje ten błąd.

Propozycja poprawki:

w art. 5 w pkt 14 w lit. a w tiret drugim, w pkt 4 skreśla się wyrazy „z dnia 7 lipca 1994 r.”;

18) art. 5 pkt 16 lit. b, art. 33a ust. 3 – w sformułowanej niżej poprawce proponuje się wyeliminowanie ze zmienianego przepisu sformułowania niemającego wartości normatywnej (odesłanie „z zastrzeżeniem” jest – budzącym wątpliwości interpretacyjne – środkiem, którym ustawodawca próbuje określić wzajemną relację między przepisami). Fakt, że w obowiązującym aktualnie przepisie posłużono się kwestionowanym sformułowaniem nie oznacza, że nadając przepisowi nowe brzmienie błąd ten należy powtarzać. Analogiczna uwaga dotyczy art. 39 (art. 5 pkt 20 opiniowanej ustawy). W analizowanych przypadkach relacja między przepisami, do których następuje odesłanie, a przepisami, do których się odsyła, nie budzi żadnych wątpliwości interpretacyjnych.

Propozycja poprawki:

w art. 5:

a) w pkt 16 w lit. b, w ust. 3 skreśla się wyrazy „, z zastrzeżeniem art. 33d”,

b) w pkt 20, w art. 39 skreśla się wyrazy „z zastrzeżeniem art. 33 pkt 9”;

19) art. 7 pkt 2 lit. a, art. 95 ust. 2 pkt 7 – w przepisie wskazuje się, za pomocą odesłania, mechaników poświadczenia obsługi określonych statków powietrznych, którzy mogą otrzymywać świadectwa kwalifikacji. Przepis art. 7 pkt 2, rozszerzając zakres odesłania (z „pkt 1–5a” do „pkt 1–6” art. 95 ust. 2), ingeruje, zgodnie z intencją prawodawcy, w treść regulacji art. 95 ust. 2 pkt 7 w ten sposób, że dodaje do grupy mechaników poświadczenia obsługi statków powietrznych, dla których wydawane są świadectwa kwalifikacji, mechanika poświadczenia obsługi spadochronu. Zauważyć przy tym należy, że obecna postać językowa art. 95 ust. 2 pkt 6 interpretowanego razem z art. 95 ust. pkt 7, czyli zgodnie z odesłaniem zamieszczonym w tym drugim przepisie, nie pozwala na jednoznaczne potwierdzenie istnienia takiej intencji, ponieważ w art. 95 ust. 2 pkt 6 jest mowa o skoczku spadochronowym, a nie o spadochronie. Dlatego też nie można uznać, że w art. 95 ust. 2 pkt 6 jest mowa o statku powietrznym, którego wystąpienie w tym punkcie zakłada konstrukcja odesłania zawartego w art. 95 ust. 2 pkt 7. W związku z tym proponuje się przyjęcie poprawki, która, zmieniając brzmienie art. 95 ust. 2 pkt 7, doprowadzi do poprawnego językowo sposobu wyrażenia wskazanej powyżej intencji. Poprawka ta zapewnia jednoznaczność uregulowania²⁾, a ponadto sprawia, że odesłania występujące w art. 95 ust. 3 pkt 7 i ust. 4b nie będą miały kaskadowego charakteru.

Propozycja poprawki:

w art. 7 w pkt 2 w lit. a, w pkt 7 wyrazy „statków powietrznych, o których mowa w pkt 1–6” zastępuje się wyrazami „spadochronu, lotni, paralotni, motolotni, statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg lub bezzałogowego statku powietrznego używanego w celach innych niż rekreacyjne lub sportowe”;

---

²⁾ Jednocześnie wydłuża jego redakcję, ale warto odnotować, że „skrótość tekstu prawnego nie jest jego tak doniosłą właściwością, żeby wolno ją było osiągać kosztem jednoznaczności, (S. Wronkowska, M. Zieliński, *Komentarz do Zasad techniki prawodawczej z dnia 20 czerwca 2002 r.*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2012, s. 303).

20) art. 7 pkt 2 lit. b i pkt 3 lit. a, art. 95 ust. 3 i art. 96 ust. 1 pkt 2 – we wprowadzeniu do wyliczenia w art. 95 ust. 3 wskazano, iż w wyliczaniu zostaną określone wymagania w zakresie wieku lub wykształcenia. Jednoczenie w pkt 1–5 wymogiem takim jest również zgoda opiekuna prawnego, którą trudno uznać za wymaganie w zakresie wieku lub wykształcenia.

Jednocześnie proponuje się, aby w dodawanym art. 96 ust. 1 pkt 2 zamiast wyrazem „niepełnoletni” posłużyć się, zgodnym z ustawą – Kodeks cywilny, określeniem „małoletni”. Należy mieć przy tym na względzie, iż określeniem tym ustawodawca posługuje się w kontekście cywilistycznej instytucji zdolności do czynności prawnych.

Mając to na względzie, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanych poprawek.

Propozycja poprawki:

– w art. 7 w pkt 2:

a) w ust. 3 w pkt 1–5 skreśla się wyrazy „oraz zgoda opiekunów prawnych”,

b) po lit. b dodaje się lit. ... w brzmieniu:

„...) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadectwo kwalifikacji członka personelu lotniczego, o którym mowa w ust. 2 pkt 1–4 i 6, jest małoletnia, warunkiem uzyskania takiego świadectwa jest zgoda opiekunów prawnych.”;”;

– w art. 7 w pkt 3 w lit. a, pkt 2 wyraz „niepełnoletniej” zastępuje się wyrazem „małoletniej”;

21) art. 7 pkt 3 lit. b, art. 96 ust. 2 pkt 9 i 10 – w przepisach tych, jako wymóg uzyskania licencji członka personelu lotniczego w zakresie specjalności kontroler ruchu lotniczego oraz praktykant – kontroler ruchu lotniczego jest m.in. posiadanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. Zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2010 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych świadectwa dojrzałości wydaje się nie tylko osobom, które zdały egzamin maturalny, ale również absolwentom dotychczasowych ponadpodstawowych szkół średnich, którzy zdali egzamin dojrzałości. W związku z tym nasuwa się pytanie, czy wolą ustawodawcy jest wyłączenie z katalogu osób, które mogą

się ubiegać o licencje, o których mowa w art. 96 ust. 2 pkt 9 i 10 osób, które otrzymały świadectwo dojrzałości w związku ze zdaniem egzaminu dojrzałości. Trudno znaleźć argumenty uzasadniające różnicowanie sytuacji prawnej osób jedynie w zależności od tego, jaki egzamin był podstawą uzyskania świadectwa dojrzałości. Mając to na uwadze proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 7 w pkt 3 w lit. b, w ust. 2 w pkt 9 i 10 skreśla się wyrazy „po zdaniu egzaminu maturalnego”;

22) art. 7 pkt 5 i 6, załącznik nr 6 – w załączniku nr 6 wprowadza się zmiany polegające na usunięciu odniesień do radiooperatora pokładowego. Należy przy tym zauważyć, że w zmianie tej posłużono się niewłaściwą techniką legislacyjną. Można przy tym wskazać trzy nieprawidłowości. Po pierwsze, w pkt 5 zamiast nadania nowego brzmienia poszczególnym punktom załącznika ograniczono się do skreślenia wyrazów „radiooperatora pokładowego”³⁾. Po drugie, w pkt 6 nie wskazano precyzyjnie, w których częściach załącznika uchyla się punkty, których treść dotyczy radiooperatora pokładowego. Po trzecie, zmiany w jednym załączniku (nr 6) wprowadzono w dwóch punktach (pkt 5 i 6) art. 7 opiniowanej ustawy, co jest niezgodne z § 94 ust. 2 Zasad techniki prawodawczej⁴⁾. W związku z tym proponuje się przyjęcie poprawki, która skoryguje te błędy.

Propozycja poprawki:

w art. 7:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) w załączniku 6:

a) w „Objaśnieniach terminów użytych w załączniku” pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) certyfikacie CTO (Certified Training Organization) - należy przez to rozumieć certyfikat podmiotu prowadzącego działalność szkoleniową w zakresie lotnictwa cywilnego upoważniający do prowadzenia szkolenia członków personelu lotniczego w zakresie wymaganym do uzyskania licencji pilota wiatrakowcowego, pilota wiatrakowcowego zawodowego, pilota sterowcowego, pilota sterowcowego zawodowego, pilota pionowzlotu, pilota

---

³⁾ Zabieg taki jest niezgodny z § 87 ust. 2 Zasad techniki prawodawczej.

⁴⁾ Ponieważ załącznik do ustawy podczas dokonywania nowelizacji traktuje się jako pojedynczy artykuł.

pionowzlotu zawodowego, pilota pionowzlotu liniowego, pilota balonu wolnego, pilota szybowcowego, nawigatora lotniczego, mechanika pokładowego, dyspozytora lotniczego lub uprawnień wpisywanych do tych licencji;”

b) w tabeli nr 1 w części II w podczęści 2.2. w kolumnie 1:

– w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) pilota samolotowego zawodowego, pilota śmigłowcowego zawodowego, pilota wiatrakowcowego zawodowego, pilota sterowcowego zawodowego, pilota pionowzlotu zawodowego, nawigatora lotniczego, mechanika pokładowego”

– w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) pilota samolotowego zawodowego, pilota śmigłowcowego zawodowego, pilota wiatrakowcowego zawodowego, pilota sterowcowego zawodowego, pilota pionowzlotu zawodowego, nawigatora lotniczego, mechanika pokładowego”

– w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) pilota samolotowego zawodowego, pilota śmigłowcowego zawodowego, pilota wiatrakowcowego zawodowego, pilota sterowcowego zawodowego, pilota pionowzlotu zawodowego, nawigatora lotniczego, mechanika pokładowego”

– w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) pilota samolotowego zawodowego, pilota śmigłowcowego zawodowego, pilota wiatrakowcowego zawodowego, pilota sterowcowego zawodowego, pilota pionowzlotu zawodowego, nawigatora lotniczego, mechanika pokładowego”

c) w tabeli nr 1 w części III w podczęści 3.1. w kolumnie 1 i 2:

– w ust. 1 uchyla się pkt 15,

– w ust. 4 uchyla się pkt 15,

d) w tabeli nr 1 w części III w podczęści 3.1. w kolumnie 1 w ust. 5 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) specjalności nawigatora lotniczego, mechanika pokładowego, uprawnienia na klasę samolotów wielosilnikowych”

- e) w tabeli nr 2 w części I w podczęści 1.1. w kolumnie 1 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) pilota samolotowego, pilota śmigłowcowego, pilota wiatrakowcowego, pilota balonu wolnego, pilota szybowcowego, mechanika lotniczego obsługi technicznej”,
- f) w tabeli nr 2 w części I w podczęści 1.2:
- w kolumnie 1 i 2 w ust. 1 uchyla się pkt 15,
  - w kolumnie 1 w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) pilota samolotowego, pilota śmigłowcowego, pilota wiatrakowcowego, pilota wiatrakowcowego zawodowego, pilota sterowcowego, nawigatora lotniczego, mechanika pokładowego”.
- b) skreśla się pkt 6;
- 23) art. 8 pkt 1, art. 5 pkt 1–6 – w art. 5 w pkt 1–6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (w nowym brzmieniu) ustawodawca określa warunki, z których spełnienie przynajmniej jednego pozwala na sporządzanie projektów planów zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wątpliwości budzi sposób sformułowania wspomnianych warunków, szczególnie tych opisanych w pkt 1 i 2. Ponieważ intencją ustawodawcy jest określenie warunków, które nie muszą być spełniane łącznie, nie ma potrzeby ich zapisywania w sposób wskazujący na kontynuację zdania wstępnego art. 5. W związku z powyższym proponuje się przyjęcie poprawki, która zmieni postać językową warunków w ten sposób, że zastąpi wyrażone czasownikowo wstępy do opisu poszczególnych wymagań stawianych wobec osób sporządzających projekty planów zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Można przy tym ponadto uniknąć błędu występującego w pkt 1 i 2, czyli posłużenia się wyrazem „nabyli” w stosunku do osób⁵⁾, a także ułatwić identyfikację poszczególnych warunków jako samodzielnych, tj. możliwych do spełnienia niezależnie od pozostałych.

Propozycja poprawki:

---

⁵⁾ Poprawna byłaby forma „nabyły”.

w art. 8 w pkt 1, w art. 5:

- a) w pkt 1 wyraz „nabyli uprawnienia” zastępuje się wyrazem „nabycie uprawnień”,
- b) w pkt 2 wyrazy „nabyli uprawnienia urbanistyczne” zastępuje się wyrazami „nabycie uprawnień urbanistycznych”,
- c) w pkt 3 wyrazy „posiadają kwalifikacje” zastępuje się wyrazami „posiadanie kwalifikacji”,
- d) w pkt 4 wyrazy „posiadają dyplom” zastępuje się wyrazami „posiadanie dyplomu”,
- e) w pkt 5 wyrazy „posiadają dyplom” zastępuje się wyrazami „posiadanie dyplomu” oraz wyrazy „ukończyły studia podyplomowe” zastępuje się wyrazami „ukończenie studiów podyplomowych”,
- f) w pkt 6 wyrazy „są obywatelami państw członkowskich” zastępuje się wyrazami „posiadanie obywatelstwa państwa członkowskiego”;

24) art. 8 pkt 2, art. 8 ust. 6 – we wskazanym przepisie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustawodawca określa skład organu doradczego ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa w sprawach planowania i zagospodarowania przestrzennego. Organem tym jest, w myśl art. 8 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Główna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna. Aby nie przytaczać pełnej nazwy tego organu, w celu osiągnięcia skrótowości tekstu prawnego ustawodawca odsyła w ust. 6 do ust. 1. Jednakże fragment wyrażenia zawartego w ust. 6 odsyłającego do ust. 1 zredagowano błędnie, ponieważ zapisano go w sposób wskazujący na występowanie w ust. 1 organów doradczych, podczas gdy w przepisie tym mowa jest o jednym organie, tj. Głównej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej. W związku z tym proponuje się przyjęcie poprawki, która skoryguje ten mankament redakcyjny.

Propozycja poprawki:

w art. 8 w pkt 6, w ust. 6 wyrazy „Organy doradcze, o których” zastępuje się wyrazami „Organ doradczy, o którym” oraz wyraz „składają” zastępuje się wyrazem „składa”;

25) art. 8 pkt 3, art. 50 ust. 4 – w przepisie tym ustawodawca stwierdza, że sporządzenie projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego powierza się osobie wpisanej na listę izby samorządu zawodowego architektów posiadającej uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń. Wątpliwości budzi sformułowanie,

z którego wprost wynika, że chodzi jedynie o osobę posiadającą uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń. W myśl art. 14 ust. 3 pkt 5 ustawy – Prawo budowlane w nowym brzmieniu możliwe jest, oprócz wskazanych w pkt 1 tego przepisu uprawnień budowlanych do projektowania bez ograniczeń, posiadanie uprawnień budowlanych do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń. Aby uzyskać takie uprawnienia wymagane jest, zgodnie z art. 14 ust. 3 pkt 5 ustawy – Prawo budowlane w nowym brzmieniu, odbycie dłuższej praktyki na budowie (1,5 roku) niż w przypadku wymogów związanych z uzyskaniem uprawnień budowlanych jedynie do projektowania bez ograniczeń (1 rok). Tym samym wydaje się, że art. 50 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym powinien wprost wskazywać, że również posiadanie uprawnień budowlanych do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń jest przesłanką możliwości sporządzania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Mając to na uwadze, proponuje się przyjęcie poprawki, która doda do omawianej regulacji uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń.

Podobną uwagę należy zgłosić w stosunku do art. 17 opiniowanej ustawy, który nadaje nowe brzmienie art. 10 ust. 2 ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (dotyczącemu sporządzania projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu), oraz art. 20, który nadaje nowe brzmienie art. 54 ust. 6 ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (dotyczącemu sporządzania projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej).

Propozycja poprawek:

- w art. 8 w pkt 3, w ust. 4 po wyrazach „bez ograniczeń” dodaje się wyrazy „albo uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń”;
- w art. 17, w ust. 2 po wyrazach „bez ograniczeń” dodaje się wyrazy „albo uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń”;
- w art. 20, w ust. 6 po wyrazach „bez ograniczeń” dodaje się wyrazy „albo uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń”;

26) art. 8 pkt 4, art. 60 ust. 4 – należy zauważyć, że w przepisie art. 60 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w nowym brzmieniu, mimo tego, że zawiera on podobną regulację do tej zamieszczonej w art. 50 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nie ustanowiono wobec osoby wpisanej na listę izby samorządu zawodowego architektów wymogu posiadania uprawnień budowlanych do projektowania bez ograniczeń. Jak się wydaje, pozostawienie tego przepisu bez zmian, tj. w wersji uchwalonej przez Sejm, wiązałoby się z przyznaniem uprawnienia do sporządzania projektu decyzji o ustaleniu warunków zabudowy osobom bez odpowiednio wysokich kwalifikacji, a trudno przypuszczać, by taki zamiar przyświecał ustawodawcy. W związku z tym, oraz mając na względzie treść uwagi nr 25 przedstawionej w niniejszej opinii, proponuje się przyjęcie poprawki, której wprowadzenie odpowiadałoby najbardziej prawdopodobnej intencji prawodawcy.

Propozycja poprawki:

w art. 8 w pkt 4, w ust. 4 po wyrazach „samorządu zawodowego architektów” dodaje się wyrazy „posiadającej uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń albo uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń”;

27) art. 10 pkt 7, art. 33a – w związku ze zmianą art. 28 ust. 3 pkt 2 lit. a ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym, uwzględniając treść art. 28 ust. 5a i 5b oraz mając na uwadze art. 33 oraz art. 34 tej ustawy, nasuwa się pytanie o cel dodania do niej art. 33a, który przewiduje, iż przepisy art. 28 ust. 5a i 5b stosować się będzie odpowiednio do członków zarządu osoby prawnej wykonującej działalność brokerską. W przypadku gdy zezwolenie zostanie wydane na wniosek osoby prawnej warunek, o którym mowa w art. 28 ust. 3 pkt 2 lit. a, będzie musiał być spełniony również po uzyskaniu zezwolenia (w trakcie wykonywania działalności brokerskiej). Spełnianie tego warunku będzie oceniane przez pryzmat art. 25 ust. 5a i 5b. Wynika to w sposób jednoznaczny z art. 33 nowelizowanej ustawy⁶⁾, który nakazuje brokerowi

---

⁶⁾ Jak można przeczytać w komentarzu do art. 33 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym w *Prawo ubezpieczeń gospodarczych. Komentarz. Tom I. Komentarz do przepisów prawnych o funkcjonowaniu rynku ubezpieczeń*, LEX, 2010 – „Jest rzeczą oczywistą, że broker jest obowiązany informować organ nadzoru o wszelkich zmianach dotyczących zarówno jego samego, jak i wykonywanej przez niego działalności brokerskiej. Dotyczy to jedynie zmian stanu faktycznego, ponieważ o zmianach stanu prawnego organ

ubezpieczeniowemu informowanie organu nadzoru o wszystkich zmianach stanu faktycznego dotyczących jego i wykonywanej przez niego działalności w zakresie art. 28 tej ustawy. Co więcej, art. 34 nowelizowanej ustawy przesądza, iż niespełnianie określonych ustawą wymogów niezbędnych do wykonywania działalności brokerskiej skutkuje cofnięciem zezwolenia. Organ nadzoru, w celu stwierdzenia, że broker przestał spełniać warunki określone w art. 28 ust. 3 pkt 2 lit. a, będzie musiał wziąć pod uwagę również art. 28 ust. 5a i 5b. Mając powyższe na względzie, można postawić tezę, iż dodawany art. 33a nie ma żadnej wartości normatywnej, a w związku z tym – kierując się § 11 Zasad techniki prawodawczej – należy skreślić pkt 7 w art. 10.

Propozycja poprawki:

w art. 10 skreśla się pkt 7;

- 28) art. 10 pkt 8 lit. b, art. 36 ust. 6 i 7 – analizując zakres spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu, które będzie wydane na podstawie art. 36 ust. 6 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym, oraz wytyczne tej delegacji, należy stwierdzić, iż przepis ten nie spełnia wynikających z art. 92 ust. 1 Konstytucji warunków poprawności upoważnienia ustawowego. W delegacji brak jest bowiem kompletnych wytycznych. Wytyczna sformułowana w nowelizowanym art. 36 ust. 7 odnosi się bowiem wyłącznie do pkt 3 i 4 zakresu spraw przekazanych do uregulowania (choć i w tym zakresie można by mieć wątpliwość, czy zaproponowane wytyczne nie mają charakteru pozornego, wobec faktu, że nakazują wydającemu rozporządzenie wziąć pod uwagę kwestie, którymi racjonalny prawodawca powinien się kierować bez względu na to, czy mu to ustawodawca nakaże, czy też nie). Niewątpliwie w przepisie upoważniającym brakuje wytycznych dotyczących wysokości wynagrodzenia osób wchodzących w skład Komisji Egzaminacyjnej, sposobu i trybu uznawania studiów wyższych, sposobu i trybu zwalniania z egzaminu, jak również wysokości opłaty egzaminacyjnej i sposobu jej uiszczania. Brak wytycznych oznacza niekonstytucyjność zarówno samego upoważnienia, jak i wydanych na jego podstawie przepisów wykonawczych.

---

nadzoru dowiaduje się bezpośrednio ze źródeł prawa. W szczególności broker powinien poinformować organ nadzoru o utracie pełnej zdolności do czynności prawnych, o prawomocnym skazaniu za określone przestępstwa, o wykreśleniu z rejestru przedsiębiorców, a w przypadku osoby prawnej ponadto o zmianach dotyczących składu zarządu oraz jego członków. Informację o zmianach stanu faktycznego broker powinien dostarczyć organowi kontroli w terminie siedmiu dni od zaistnienia zmiany.”

Sformułowanie poprawki będzie możliwe po ustaleniu intencji ustawodawcy w tym zakresie. W wytycznej odnoszącej się do regulaminu można by wskazać, że np. regulamin powinien dopuszczać możliwość podejmowania przez Komisję uchwał w trybie obiegowym oraz uwzględniać, iż uchwały Komisji podejmowane są większością głosów (albo jednomyślnie). Wytyczna odnosząca się do wynagrodzenia dla osób wchodzących w skład Komisji mogłaby uzależniać wysokość wynagrodzenia od sprawowanej funkcji oraz nakładu pracy członka Komisji. Określając sposób przeprowadzenia egzaminu w wytycznej można by wskazać, iż egzamin należy przeprowadzać nie rzadziej niż dwa razy w roku. W przypadku uznawania studiów wyższych i zwalniania z egzaminu rozporządzenie powinno gwarantować możliwość weryfikowania (cofania) przez Komisję uznania studiów wyższych za równorzędne, zwłaszcza w okoliczności zmodyfikowania przez uczelnię zakresu kształcenia w taki sposób, że nie będzie on obejmował określonych tematów egzaminacyjnych, oraz ograniczać formalności związane uznaniem studiów wyższych i zwalnianiem z egzaminu. Określając wytyczną do wysokości opłaty należałoby tę wysokość ograniczyć kwotowo (np. nie więcej niż 600 zł) albo procentowo przez odniesienie się do jakiejś obiektywnej wartości (np. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym albo minimalnego wynagrodzenia) albo przez wskazanie, iż opłata nie może być wyższa niż koszt przeprowadzenia egzaminu w odniesieniu do jednej osoby.

- 29) art. 12 pkt 4, art. 22 ust. 5a – analizowany przepis został sformułowany w sposób sugerujący, iż to dyplom (a nie osoba) ma posiadać aktualne orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania prac podwodnych. Trudno to uznać za zgodne z intencją prawodawcy. W związku z tym, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 12 w pkt 4, w ust. 5a wyrazy „, jeżeli posiada aktualne orzeczenie lekarskie” zastępuje się wyrazami „,oraz posiadania aktualnego orzeczenia lekarskiego”;

- 30) art. 14 pkt 1, art. 80 ust. 5 – przepisem tym ustawodawca nakłada na agenta celnego obowiązek zawiadamiania organu prowadzącego listę agentów celnych o wszelkich zmianach danych określonych w art. 80 ust. 1 pkt 1 i 3 (pozbawienie albo ograniczenie

zdolności do czynności prawnych oraz skazanie prawomocnym wyrokiem za jedno z wymienionych w przepisie przestępstw). W związku z tym przepisem nasuwa się pytanie o konsekwencję niezrealizowania wynikającego z niego obowiązku. Przepis ten, jak się wydaje, nie jest obciążony sankcją, wobec czego trudno sobie wyobrazić w praktyce sytuację, w której osoba zobligowana do swoistej „autodenuncjacji”, postępując zgodnie z tym nakazem, pozbawia się prawa do wykonywania zawodu agenta celnego⁷⁾. Wobec powyższego, należałoby rozważyć wykreślenie tego przepisu.

W przypadku pozostawienia analizowanej regulacji w ustawie, należałoby przeredagować przepis w taki sposób, aby stanowił on o zmianach w odniesieniu do warunków ustawowych, a nie o zmianach danych.

Propozycja poprawki:

w art. 14 w pkt 1, w art. 80 skreśla się ust. 5;

albo (propozycja poprawki redakcyjnej)

w art. 14 w pkt 1, w art. 80 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Agent celny jest obowiązany zawiadomić organ prowadzący listę agentów celnych o zaprzestaniu spełniania warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lub 3, w terminie 30 dni od dnia zaistnienia tego faktu.”;

31) art. 15, art. 168b ust. 2 pkt 2 – dążąc do tego, aby analogiczne regulacje w obrębie jednego aktu były zredagowane w analogiczny sposób oraz eliminując budzące wątpliwości sformułowanie „opracowanie efektów kształcenia”, proponuje się przyjęcie poniższej poprawki. Opracowując poprawkę kierowano się brzmieniem art. 168a nowelizowanej ustawy⁸⁾.

Propozycja poprawki:

w art. 15, w art. 168b w ust. 2:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) udział podmiotu, o którym mowa w ust. 1, w opracowaniu programu kształcenia;”;

b) dodaje się pkt 3 i 4 w brzmieniu:

---

⁷⁾ Ponieważ, zgodnie z art. 79 ustawy – Prawo celne, wpis na listę agentów celnych ma charakter konstytutywny.

⁸⁾ Przepis art. 168a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym może zostać wkrótce znówelizowany (druk sejmowy nr 2085), niemniej w następstwie nowelizacji nie zmieni się konstrukcja tego przepisu.

- „3) efekty kształcenia, z uwzględnieniem wiedzy i umiejętności sprawdzanych w postępowaniu kwalifikacyjnym o nadanie uprawnień do wykonywania zawodu;
- 4) sposób realizacji praktyk i staży.”;

32) art. 15, art. 168b ust. 3 – w następstwie analizy tego przepisu można postawić pytanie, jaka jest jego wartość normatywna. Skoro zasady i zakres zwolnienia z części lub całości postępowania kwalifikacyjnego wynikają z innych ustaw (np. dodawanego do ustawy – Prawo budowlane art. 12 ust. 4b), art. 168b ust. 3 należałoby uznać wyłącznie za informację o korzyściach płynących z ukończenia studiów prowadzonych we współpracy z podmiotem, o którym mowa w ust. 1 wskazanego artykułu. Co więcej, informacja ta jest niekompletna, ponieważ ustawodawca odsyła adresata do bliżej nieokreślonych przepisów odrębnych w celu określenia zasad i zakresu przysługującego mu dobrodziejstwa. Wydaje się oczywiste, iż uczelnia prowadząca studia we współpracy z podmiotem, o którym mowa w art. 168b ust. 1, będzie informowała (np. na swojej stronie internetowej) zarówno o tym fakcie, jak i o korzyściach płynących z ukończenia określonych studiów. W związku z powyższym oraz kierując się § 11 i § 156 Zasad techniki prawodawczej, proponuje się skreślenie analizowanego przepisu.

Propozycja poprawki:

w art. 15, w art. 168b skreśla się ust. 3;

33) art. 18 pkt 2 lit. e, art. 4 ust. 8 – w tym przepisie ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym ustawodawca wskazuje przypadek, w którym następuje skreślenie jednostki z wykazu jednostek uprawnionych. Nie określa przy tym wprost, że skreślenia tego dokonuje Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, choć z treści przepisu w sposób jednoznaczny wynika takie uregulowanie. Językowe brzmienie przepisu wydaje się wadliwe, ponieważ jest niekompletne – ani bezpośrednio przed wyrazem „skreśla”, ani po nim nie występuje żaden wyraz, który wskazywałby, że to Rada dokonuje skreślenia. W związku z tym proponuje się przyjęcie poprawki, która uzupełni ten brak.

Propozycja poprawki:

w art. 18 w pkt 2 w lit. e, w ust. 8 po wyrazach „w ust. 5, skreśla” dodaje się wyraz „się”;

34) art. 18 pkt 4 lit. a, art. 7 pkt 1b – w przepisie tym ustawodawca określa, że zadaniem Komisji jest stwierdzanie, na wniosek jednostek organizacyjnych określonych uczelni, że pewne kierunki studiów wyższych, zakresem kształcenia obejmują wskazany zakres wiedzy teoretycznej (za pomocą odesłania do art. 9 ust. 1 i 2 ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym) i spełniają kryteria, o których mowa w art. 9 ust. 5d ustawy o biegłych rewidentach. W stosunku do tak wyrażonej regulacji można zgłosić dwa zastrzeżenia. Po pierwsze, wątpliwości budzi łączne ujęcie w jednym punkcie art. 7 dwóch różnych *de facto* zadań komisji (stwierdzanie, że dany kierunek studiów wyższych obejmuje wiedzę teoretyczną w zakresie wskazanym w art. 9 ust. 1 i 2 ustawy o biegłych rewidentach oraz stwierdzanie, że egzaminy spełniają kryteria, o których mowa w art. 9 ust. 5d ustawy o biegłych rewidentach). Po drugie, należy zauważyć, że w tej części pkt 1b, która dotyczy stwierdzania, że egzaminy spełniają kryteria, o których mowa w art. 9 ust. 5d, dopuszczono się niekonsekwencji terminologicznej polegającej na posłużeniu się wyrazem „kryteria” zamiast wyrazem „warunki”, który odpowiadałby treści uregulowania wyrażonego w art. 9 ust. 5d. W związku z powyższym, proponuje się przyjęcie poprawki, która zniweluje wspomniane niedoskonałości art. 7 pkt 1b.

Zaproponowana alternatywnie poprawka dotyczy jedynie usunięcia z art. 7 ustawy o biegłych rewidentach wyrazów „i spełniają kryteria, o których mowa w art. 9 ust. 5d”. Proponując tę poprawkę przyjęto, iż spełnianie warunków, o których mowa w art. 9 ust. 5d, będzie badane w ramach procedury stwierdzania zaliczenia egzaminów, o której mowa w art. 7 pkt 1a.

Propozycja poprawki:

w art. 18 w pkt 4 w lit. a:

- a) w zdaniu wstępnym wyrazy „1a i 1b” zastępuje się wyrazami „1a–1c”,
- b) w pkt 1b skreśla się wyrazy „i spełniają kryteria, o których mowa w art. 9 ust. 5d”,
- b) dodaje się pkt 1c w brzmieniu:

„1c) stwierdzanie, na wniosek jednostek organizacyjnych uczelni uprawnionych do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, że egzaminy z wiedzy teoretycznej, o których mowa w art. 5, 5a i 5c, spełniają warunki, o których mowa w art. 9 ust. 5d;”;

albo (zakładając, że treść regulacji związana z wyrazami „i spełniają kryteria, o których mowa w art. 9 ust. 5d” powtarza treść art. 7 pkt 1a)

w pkt 1b skreśla się wyrazy „i spełniają kryteria, o których mowa w art. 9 ust. 5d”;

35) art. 18 pkt 6 lit. f, art. 9 ust. 5d pkt 1–3 – przepisy pkt 1–3 powtarzają w swojej treści poprzedzające je wprowadzenie do wyliczenia oraz – w odniesieniu do „nazw” egzaminów – przepisy ust. 5, 5a i 5c. Mając na względzie, iż tego rodzaju powtórzenia nie mają żadnej wartości normatywnej oraz że obniżają one czytelność przepisów, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki

Propozycja poprawki:

w art. 18 w pkt 6 w lit. f, ust. 5d otrzymuje brzmienie:

„5d. Egzaminy z wiedzy teoretycznej, o których mowa w ust. 5, 5a i 5c, zalicza się pod warunkiem, że były one przeprowadzone w formie pisemnej, a od ukończenia studiów wyższych, zakończenia postępowania kwalifikacyjnego albo zdania egzaminów w ramach postępowania kwalifikacyjnego nie upłynęło więcej niż 3 lata.”;

36) art. 18 pkt 6 lit g, art. 9 ust. 7 pkt 1 i 2 – w związku z tym przepisem nasuwa się pytanie, dlaczego ustawodawca wymieniając warunki zaliczenia kandydatowi na biegłego rewidenta praktyki, o której mowa w art. 9 ust. 3 pkt 3 lit. a, użył spójnika alternatywy rozłącznej „albo”. Wydaje się, że nic nie stoi na przeszkodzie, aby zaliczać praktykę również takiej osobie, która spełnia więcej niż jeden z określonych przez ustawodawcę warunków.

Propozycja poprawki:

w art. 18 w pkt 6 w lit. g, w ust. 7 w pkt 1 i 2 wyraz „albo” zastępuje się wyrazem „lub”;

37) art. 18 pkt 6 lit g, art. 9 ust. 7 pkt 3 – mając na uwadze § 156 Zasad techniki prawodawczej (określa ona zasady formułowania odesłań w akcie normatywnym) oraz przyjmując, że oczywiste jest, iż warunkiem uznania certyfikatu księgowego albo świadectwa kwalifikacyjnego za dokument uprawniający do prowadzenia ksiąg rachunkowych było wydanie go na podstawie właściwych przepisów, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 18 w pkt 6 w lit. g, w ust. 7 w pkt 3 skreśla się wyrazy „, wydane na podstawie odrębnych przepisów”;

38) w art. 18 w pkt 6 w lit. h tiret drugie, art. 9 ust. 8 pkt 5 – analizowanym przepisem ustawodawca rozszerza zakres delegacji ustawowej stanowiąc, iż minister właściwy do spraw finansów publicznych będzie obowiązany określić w drodze rozporządzenia również warunki udzielania zaliczeń egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 5, 5a, 5c i 6. Abstrahując od niekonsekwencji terminologicznej w przepisie (we wcześniejszych przepisach ustawodawca mówi o „zaliczeniu egzaminu”, a nie „udzieleniu zaliczenia egzaminu”) pojawia się wątpliwość, jakie – inne niż wynikające wprost z ust. 5, 5a, 5c i 6 – warunki zaliczenia egzaminów będą sformułowane w rozporządzeniu? Należy przy tym pamiętać, iż rozporządzenie nie może ograniczać uprawnienia wynikającego z ustawy. Gdyby wykonanie delegacji ustawowej miało się sprowadzać do przepisania warunków ustawowych do rozporządzenia albo sformułowania w nim warunku modyfikującego (rozszerzającego) ustawę w tym zakresie, należałoby to uznać za niedopuszczalne. Być może ustawodawca użył wyrazu „warunek” w innym znaczeniu niż np. w dodawanym art. 9 ust. 5d. Jeśli tak naruszałoby to § 10 Zasad techniki prawodawczej (nakaz zachowania konsekwencji terminologicznej). Uwzględniając powyższe proponuje się przyjęcie jednej z niżej zaproponowanych poprawek.

Propozycja poprawki:

w art. 18 w pkt 6 w lit. h skreśla się tiret drugie;

albo (zakładając, iż wyrazu „warunki” użyto w znaczeniu „tryb”)

w art. 18 w pkt 6 w lit. h w tiret drugim, w pkt 5 wyrazy „warunki udzielania zaliczeń” zastępuje się wyrazami „tryb zaliczania”;

39) art. 22 ust. 2 – mając na uwadze, iż ustawa o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów weszła w życie 21 stycznia 2002 r., w art. 22 ust. 2 nie należy mówić o wejściu w życie tej ustawy, ale o wejściu w życie art. 5 opinowanej ustawy, który nowelizuje tę ustawę.

Propozycja poprawki:

w art. 22 w ust. 2 wyrazy „ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą” zastępuje się wyrazami „art. 5 niniejszej ustawy”;

40) art. 23 ust. 2 – z przepisu tego wynika m.in., że z wnioskiem o wydanie certyfikatu księgowego można będzie wystąpić nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia przystąpienia do egzaminu. Jak się wydaje, istotą tego przepisu jest określenie przez jaki okres pozostanie „ważny” wynik zdanego egzaminu. W związku z tym, iż pomiędzy przystąpieniem do egzaminu, a ogłoszeniem jego wyników upływa pewien czas, nasuwa się pytanie, dlaczego termin upływu ważności wyniku egzaminu ma być liczony od dnia przystąpienia do egzaminu, a nie od dnia doręczenia zaświadczenia potwierdzającego zdanie egzaminu z wynikiem pozytywnym (art. 76c ust. 3), kiedy to zdający dowiaduje się *de facto*, że zaczął spełniać jeden z warunków, o których mowa w art. 76b. Analizując tę kwestię, warto mieć na uwadze, iż wolą ustawodawcy jest, aby w przypadku wskazanym w art. 23 ust. 2 opiniowanej ustawy, zaświadczenia, o których mowa w art. 76c ust. 3, były wydawane. Warto również zwrócić uwagę na art. 23 ust. 5 opiniowanej ustawy, który odnosi bieg analogicznego terminu od otrzymania rozstrzygnięcia Komisji. Mając powyższe na względzie oraz dążąc do wyeliminowania wątpliwości, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 23 w ust. 2 wyrazy „przystąpienia do egzaminu” zastępuje się wyrazami „otrzymania zaświadczenia potwierdzającego zdanie egzaminu z wynikiem pozytywnym”;

41) art. 23 ust. 3 – w przepisie tym ustawodawca nakłada na organizatora obowiązek zwrotu opłat egzaminacyjnych (od osób, o których mowa w art. 23 ust. 2 opiniowanej ustawy), które na podstawie przepisów ustawy o rachunkowości podlegałyby zaliczeniu na poczet egzaminu przeprowadzonego w terminie późniejszym. Wątpliwości budzi określenie „organizator”. W dotychczasowym stanie prawnym, art. 76d ust. 1 ustawy o rachunkowości (uchylany przez art. 2 pkt 3 opiniowanej ustawy i „utrzymywany” w mocy – za pomocą zwrotu „stosuje się” – przez art. 23 ust. 2 opiniowanej ustawy) zawiera definicję legalną „organizatora egzaminu”. Jeśli zatem intencją ustawodawcy jest utożsamianie „organizatora” występującego w art. 23 ust. 3 opiniowanej ustawy z „organizatorem egzaminu” występującym w art. 76d ust. 1 ustawy o rachunkowości,

to należałoby, zgodnie z § 10 Zasad techniki prawodawczej, posłużyć się określeniem „organizator egzaminu”. W związku z tym proponuje się przyjęcie stosownej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 23 w ust. 3 po wyrazach „podlegają zwrotowi przez organizatora” dodaje się wyraz „egzaminu”;

42) art. 23 ust. 6 i 7 – mając na uwadze, iż oczywiste jest, że certyfikaty księgowe wydawane są na podstawie przepisów oraz mając na względzie § 156 Zasad techniki prawodawczej, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanych poprawek. W poprawkach tych przyjęto, iż z punktu widzenia poprawnej legislacji odsyłanie do bliżej nieokreślonych przepisów odrębnych jest niedopuszczalne, a ponadto, że bez znaczenia dla treści norm zakodowanych w analizowanych przepisach jest „informacja”, że określone certyfikaty zostały wydane na podstawie przepisów (coś co nie spełnia prawnych warunków przewidzianych dla certyfikatu, nie jest certyfikatem).

Propozycja poprawki:

w art. 23 w ust. 6 i 7 skreśla się wyrazy „na podstawie odrębnych przepisów”;

43) art. 23 ust. 8 – ustawodawca określa w tym przepisie, w jakim przypadku minister właściwy do spraw finansów publicznych wydaje duplikat certyfikatu księgowego i świadectwa kwalifikacyjnego. W stosunku do tej regulacji można zgłosić dwa zastrzeżenia.

Po pierwsze, w przepisie użyto skróconych nazw certyfikatu księgowego uprawniającego do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych i świadectwa kwalifikacyjnego uprawniającego do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych (odpowiednio „certyfikat księgowy” i „świadectwo kwalifikacyjne”). Technika ta jest niewłaściwa, ponieważ w opiniowanej ustawie nie występują przepisy, które formułowałyby skróty nazw tych dokumentów. Warto przy tym zauważyć, że pełna nazwa certyfikatu księgowego i świadectwa kwalifikacyjnego jest zawarta w art. 9 ust. 7 ustawy o biegłych rewidentach (zarówno w dotychczasowym, jak i w nowym brzmieniu).

Drugie zastrzeżenie dotyczy sposobu wskazania, że świadectwo kwalifikacyjne jest traktowane w części przepisu odpowiadającej za wyrażanie dyspozycji normy

prawnej tak samo, jak certyfikat księgowy. W ustawie posłużono się w tym celu nieprawidłową techniką, a mianowicie ujęto nazwy „świadcstwo kwalifikacyjne” w nawiasie. Rozwiązanie takie sugeruje wymiennosc nazw „świadcstwo kwalifikacyjne” i „certyfikat księgowy”. Tymczasem obecnie nie ma już podstawy prawnej do wydawania świadectw kwalifikacyjnych⁹⁾. W związku z tym – jak się wydaje – intencją prawodawcy nie było wskazanie, że świadectwo kwalifikacyjne jest tym samym, co certyfikat księgowy¹⁰⁾, lecz określenie, że do świadectw kwalifikacyjnych stosuje się odpowiednio przepisy o wydawaniu duplikatów certyfikatów księgowych.

Mając powyższe na uwadze, proponuje się przyjęcie stosownej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 23:

a) w ust. 8 wyrazy „(świadcstwo kwalifikacyjne)” zastępuje się wyrazami „uprawnający do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych” i skreśla się wyrazy „(świadcstwa kwalifikacyjnego)”;

b) dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. Do świadectw kwalifikacyjnych uprawniających do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych przepis ust. 8 stosuje się.”;

44) art. 32 – w przepisie tym ustawodawca postanawia, że w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy przedsiębiorca, który w dniu wejścia w życie ustawy zarządza infrastrukturą i wykonuje przewozy w metrze, może prowadzić tę działalność bez konieczności uzyskania świadectwa bezpieczeństwa. Wątpliwości budzi wskazanie, że chodzi jedynie o przedsiębiorców, którzy prowadzili działalność określoną w przepisie w dniu wejścia w życie ustawy. Taka redakcja przepisu skłania do zadania pytania, czy intencją ustawodawcy było pominięcie przedsiębiorców, którzy zarządzali infrastrukturą i prowadzili przewozy w metrze przed dniem wejścia w życie ustawy. Wydaje się, że przypisywanie prawodawcy takiej intencji byłoby nieuzasadnione, ponieważ jest on

---

⁹⁾ Sprawę wydawania świadectw stwierdzających (wcześniej – potwierdzających) kwalifikacje niezbędne do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych regulowały przepisy art. 81 ust. pkt 5 (wcześniej – art. 81 ust. 3 pkt 4 i 4a) ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia wydane na podstawie powołanych wyżej przepisów.

¹⁰⁾ Istnienie takiej intencji potwierdza np. treść art. 9 ust. 7 ustawy o biegłych rewidentach w nowym (nadawanym przez opiniowaną ustawę) brzmieniu. W przepisie tym „certyfikat księgowy, ze „świadcstwem kwalifikacyjnym, łączy stosunek alternatywy rozłącznej, wyrażony spójnikiem „albo,„.

świadomy istnienia § 30 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej, zgodnie z którym w przepisach przejściowych reguluje się wpływ nowych przepisów na stosunki powstałe pod działaniem przepisów dotychczasowych. W związku z tym proponuje się przyjęcie poprawki, która doprowadzi do objęcia dyspozycją normy wyrażanej przez przepis przedsiębiorców prowadzących działalność, o której mowa w art. 32, przed dniem wejścia w życie opiniowanej ustawy.

Propozycja poprawki:

w art. 32 wyrazy „w dniu” zastępuje się wyrazami „przed dniem” i wyraz „zarządza” zastępuje się wyrazem „zarządzał”;

45) art. 33 ust. 1 – w przepisie tym przewidziano, że świadectwa operatora systemów nurkowych wydane przed dniem wejścia w życie nowelizacji zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane. Przepis ten sugeruje, iż tego rodzaju świadectwa wydawane są na z góry określony okres (mają określony termin ważności), czego nie da się pogodzić z ustawą z dnia 17 października 2003 r. o wykonywaniu prac podwodnych w aktualnym brzmieniu. W myśl tego aktu, świadectwa te są bezterminowe. Oznacza to, że ustawodawca nie określa terminu ich ważności. Analogiczna uwaga dotyczy dyplomów kierownika prac podwodnych I i II klasy. Mając na uwadze należyłą precyzję przepisu przejściowego oraz konieczność wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 33:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy dyplomy nurka III klasy, nurka II klasy, nurka I klasy oraz nurka saturowanego zachowują swoją ważność przez okres, na jaki zostały wydane.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy dyplomy kierownika prac podwodnych II klasy i kierownika prac podwodnych I klasy oraz świadectwa operatora systemów nurkowych zachowują swoją ważność.”;

46) art. 36 ust. 1 – zgodnie z § 33 ust. 2 Zasad techniki prawodawczej niedopuszczalne jest czasowe utrzymanie w mocy tylko niektórych przepisów dotychczasowych aktów

wykonawczych. Dotyczy to również czasowego utrzymywania w mocy niektórych norm zakodowanych w akcie wykonawczym. Innymi słowy oznacza to, iż ustawodawca chcąc utrzymać w mocy jakiś akt wykonawczy nie może decydować, które przepisy tego aktu (zakodowane w nich normy) zachowa w mocy, a które nie. Utrzymać można w mocy wyłącznie cały akt. Należy przy tym mieć na uwadze, iż warunkiem dopuszczalności czasowego utrzymania w mocy aktu wykonawczego jest zgodność tego aktu z nową albo znowelizowaną ustawą upoważniającą. Utrzymanie w mocy aktu wykonawczego niezgodnego z taką ustawą oznaczałoby akceptowanie przez ustawodawcę stanu niezgodności z Konstytucją (stanu naruszenia zasady hierarchicznej budowy systemu aktów prawnych). Analiza art. 35 ust. 2 opiniowanej ustawy pod kątem zgodności z Zasadami techniki prawodawczej prowadzi do wniosku, że przepis ten przewidując utrzymanie w mocy przepisów wyłącznie w ograniczonym zakresie narusza Zasady techniki prawodawczej. Nie bez znaczenia jest tutaj również charakter tego rodzaju regulacji. W praktyce zasadą powinno być wydawanie przez organ upoważniony niezbędnych rozporządzeń w okresie *vacatio legis* ustawy¹¹⁾, tak aby rozporządzenia te mogły wejść w życie z dniem wejścia w życie znowelizowanych upoważnień, a nie po tym dniu. Skoro czasowe utrzymywanie w mocy aktów wykonawczych jest wyjątkiem, to zgodnie z regułą interpretacyjną *exceptiones non sunt extendendae* (wyjątku nie można interpretować rozszerzająco), przepisy Zasad techniki prawodawczej dotyczące tego rodzaju przepisów przejściowych należy interpretować bardzo precyzyjnie i wąsko. Oznacza to, iż dotychczasowe przepisy wykonawcze powinny być utrzymywane w mocy tylko w nadzwyczajnych okolicznościach oraz z zachowaniem standardów wyznaczonych przez Zasady techniki prawodawczej. Wobec powyższego, gdyby niemożliwe było utrzymanie w mocy całego rozporządzenia wydanego na podstawie art. 22d ust. 3 ustawy o transporcie kolejowym, należałoby skreślić omawiany przepis przejściowy. Jeżeli ustawodawca uznaje, że 60-dniowe *vacatio legis* w odniesieniu do art. 9 jest zbyt krótkie, aby wydać potrzebne rozporządzenia, należałoby wydłużyć ten okres. Analogiczna uwaga dotyczy art. 37 ust. 2 opiniowanej ustawy.

---

¹¹⁾ Zasady techniki prawodawczej uznają to za oczywiste.

Propozycja poprawek:

– w art. 36:

a) skreśla się ust. 1,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dokumenty poświadczające uprawnienia do wykonywania czynności na stanowiskach: dyżurny ruchu, nastawniczy, kierownik pociągu, ustawiacz, manewrowy, rewident taboru, automatyk, toromistrz, dróżnik przejazdu, prowadzący maszyny do kolejowych robót budowlanych oraz pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych, wydane na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 22d ust. 3 ustawy zmienianej w art. 9, zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane.”;

– w art. 37 skreśla się ust. 2;

47) art. 37 ust. 1, 3 i 4 – propozycja poprawek techniczno-legislacyjnych. Celem proponowanych zmian jest sformułowanie przepisu czasowo utrzymującego w mocy dotychczasowe przepisy wykonawcze zgodnie z powszechnie stosowanym w ustawach standardem. W przypadku nieprzyjęcia poprawek zaproponowanych w poprzednim punkcie opinii, zmieniony powinien być również **art. 37 ust. 2**.

Propozycja poprawki:

w art. 37:

a) w ust. 1 i 4 skreśla się wyrazy „upoważnień zawartych w”,

b) w ust. 3 skreśla się wyraz „upoważnienia zawartego w”;

48) art. 37 ust. 3 i 4 oraz art. 38 pkt 2 – w związku z tym, iż art. 18 opiniowanej ustawy wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, związane z nim przepisy przejściowe powinny wejść w życie w tym samym terminie. Zaproponowana niżej zmiana sprowadza się do objęcia wyjątkiem od terminu wejścia w życie ustawy, przewidzianym w art. 38 pkt 2, również art. 37 ust. 3 i 4.

Propozycja poprawki:

w art. 38 w pkt 2 wyrazy „, który wchodzi” zastępuje się wyrazami „oraz art. 37 ust. 3 i 4, które wchodzi”;

49) art. 37 ust. 4 – w związku z tym, iż od dnia wejścia w życie art. 18 opiniowanej ustawy (nowelizacja ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów nie będzie określała zasad obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów, a także ustalała kryteriów oraz nadawała uprawnienia dla jednostek przeprowadzających obligatoryjne doskonalenie zawodowe dla biegłych rewidentów (kwestie te będą uregulowane wprost w ustawie), czasowe utrzymanie w mocy uchwał wydanych na podstawie art. 21 ust. 2 pkt 3 lit. e i pkt 10 ustawy zmienianej w art. 18 jest zbędne. Czasowe utrzymanie tych uchwał w mocy może prowadzić do naruszenia zasady hierarchicznej budowy systemu aktów prawnych poprzez utrzymanie w systemie aktów wykonawczych, których nie da się pogodzić z ustawą upoważniającą po zmianach.

Ponadto pojawia się pytanie, dlaczego w analizowanym przepisie przejściowym nie wskazano wprost, iż organem wydającym utrzymywane w mocy przepisy wykonawcze jest Krajowa Rada Biegłych Rewidentów.

Propozycja poprawek:

- w art. 37 w ust. 4 skreśla się użyty dwukrotnie wyraz „organów” oraz użyty dwukrotnie wyraz „Izby” zastępuje się wyrazem „Rady”,
- w art. 37 w ust. 4 skreśla się wyrazy „oraz art. 21 ust. 2 pkt 3 lit. e i pkt 10”;

50) art. 38 pkt 1 – formułując przepis o wejściu w życie należy mieć na uwadze, iż istotą tego rodzaju regulacji jest określenie, kiedy wejdzie w życie cały akt (a więc wszystkie jego przepisy) bądź poszczególne jego przepisy. Przepis o wejściu w życie nie jest więc przepisem o wejściu w życie poszczególnych norm zakodowanych w przepisach, ale o wejściu do systemu prawnego przepisów, z których wyinterpretowywane będą określone normy postępowania. W przypadku art. 38 pkt 1 ustawodawca postanowił, iż art. 12 nowelizujący ustawę o wykonywaniu prac podwodnych w części dokonującej zmian odnoszących się do kierownika prac podwodnych III klasy wejdzie w życie później niż cała ustawa. Sposób sformułowania przepisu oznacza *de facto*, iż ustawodawca odsuwa w czasie termin wejścia w życie nie art. 12, ale norm dotyczących zawodu, który pojawi się w systemie prawnym w następstwie wejścia w życie art. 12 opiniowanej ustawy. Różnicując (wyjątkowo) termin wejścia w życie poszczególnych przepisów ustawy należy wyczerpująco wymienić te przepisy, które mają wejść w życie

innym terminie, tak aby adresat norm prawnych nie miał żadnych wątpliwości jakie przepisy go wiążą. W analizowanym przypadku ustawodawca tej dyrektywy techniki prawodawczej nie uwzględnił. Co więcej, nasuwa się pytanie o praktyczny skutek zastosowania formuły „zakresowej” przepisu o wejściu w życie z punktu widzenia podmiotu ujednociającego tekst ustawy (nanieść na tekst ustawy zmiany dotyczące kierownika prac podwodnych III klasy, czy też nie?). Formułując przepis o wejściu w życie należy również pamiętać, iż Zasady techniki prawodawczej nie dopuszczają „zakresowych” przepisów o wejściu w życie (§ 45 Zasad techniki prawodawczej).

Formułując analizowany wyjątek ustawodawca zapewne chciał, aby wszystkie zmiany w ustawie o wykonywaniu prac podwodnych dokonały się w jednej dacie, niemniej – w jego ocenie – skutki wprowadzenia do systemu prawnego zawodu kierownika prac podwodnych III klasy powinny nastąpić później. Zakładając, iż trafnie odczytano intencję prawodawcy, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanych poprawek. Polegają one na skreśleniu pkt 1 w art. 38 oraz dodaniu do ustawy przepisu incydentalnego, który „zawiesi” na określony w nim czas stosowanie przepisów dotyczących kierownika prac podwodnych III klasy. Mając na uwadze komunikatywność przepisu incydentalnego należałoby wskazać w nim konkretną datę, od której należy stosować regulacje dotyczące kierownika prac podwodnych III klasy. Można by wskazać, że np. przepisy te będą stosowane od 1 stycznia 2015 r. Termin ten wydaje się realny i uzasadniony zważywszy na to, że ustawodawca zaproponował, aby przepisy te były stosowane *de facto* po upływie 8 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy (60 dni *vacatio legis* ustawy + 6 miesięcy zawieszenia)

Propozycja poprawki:

– w art. 33 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przepisy ustawy zmienianej w art. 12, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, dotyczące kierownika prac podwodnych III klasy stosuje się od 1 stycznia 2015 r.”;

albo (trzymając się konwencji przyjętej przez ustawodawcę)

– w art. 33 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przepisy ustawy zmienianej w art. 12, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, dotyczące kierownika prac podwodnych III klasy stosuje się po upływie 6 miesięcy od dnia ich wejścia w życie.”;

oraz

– w art. 38 skreśla się pkt 1;

51) art. 38 pkt 2 – przyjęta przez ustawodawcę w art. 38 pkt 2 konstrukcja „piętrowego” przepisu o wejściu w życie jest niewłaściwa z legislacyjnego punktu widzenia. Przepis o wejściu w życie musi być sformułowany w taki sposób, aby adresat był w stanie określić termin „zmiany” w systemie prawa stosunkowo prosto, bez konieczności dokonywania skomplikowanych zabiegów interpretacyjnych. W analizowanym przypadku ustalenie terminu wejścia w życie art. 18 będzie wymagało od interpretatora ustalenia daty wejścia w życie całej ustawy, a następnie odniesienia się do tej daty przy obliczaniu terminu wejścia w życie art. 18. Analizując art. 37 pkt 1 trzeba mieć również na względzie § 45 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej, w którym sformułowano katalog dopuszczalnych formuł przepisu o wejściu w życie. Żadna z formuł zaproponowanych w Zasadach techniki prawodawczej nie przewiduje możliwości określania terminu wejścia w życie w sposób przyjęty w opiniowanym przepisie. Trudno też byłoby się zgodzić z tezą, iż przepis ten został sformułowany w taki, a nie inny sposób z uwagi na fakt zastosowania w nim formuły przewidzianej w § 46 ust. 2 Zasad techniki prawodawczej. Wskazany przepis odnosi się bowiem do zupełnie innej sytuacji. Jego celem nie jest wydłużenie *vacatio legis* niektórych przepisów aktu, ale uzależnienie wejścia ich w życie od wystąpienia określonego zdarzenia przyszłego. Formułując akt normatywny należy pamiętać o nakazie stosowania w nim środków techniki prawodawczej adekwatnych do rozstrzygnięcia, które zamierza się wyrazić. Skoro ustawodawca chce – na zasadzie wyjątku – wydłużyć *vacatio legis* art. 18, powinien posłużyć się w przepisie techniką wskazaną w § 45 ust. 1 pkt 2 albo 4 Zasad techniki prawodawczej. W pierwszym przypadku dzień wejścia w życie aktu (albo jego niektórych jednostek redakcyjnych) określony jest przez upływ dni (tygodni, miesięcy, lat) od dnia ogłoszenia. W drugim zaś, jako termin wejścia w życie aktu (albo jego niektórych jednostek redakcyjnych) ustawodawca wskazuje konkretną datę. Analiza art. 38 pkt 2 prowadzi do wniosku, iż wolą ustawodawcy jest, aby art. 18 ustawy wszedł w życie po upływie 5 miesięcy od dnia ogłoszenia. W

przypadku nieuwzględnienia uwagi do **art. 38 pkt 1** sformułowanej w poprzednim punkcie opinii, należałoby odpowiednio zmienić również ten przepis.

Propozycja poprawki:

w art. 38 w pkt 2 wyrazy „3 miesiący od dnia wejścia w życie ustawy” zastępuje się wyrazami „5 miesiący od dnia ogłoszenia”.

Jakub Zabielski
Główny legislator

Maciej Kłodawski
Młodszy legislator